

طرح درس

۱. عنوان درس: مطالعات اکولوژیکی مناطق باستانی ایران (دوره دکتری)

۲. شماره درس:

۳. تعریف: ویژگی‌های بارز اکولوژیکی در ایران و وجود گوناگونی و تضادها در آن بسیار قابل توجه است. این خصوصیات در شکل‌گیری استقرارهای باستانی نیز تاثیر بسزائی دارند. با شناخت بهتر این ویژگی‌ها می‌توان تفسیر بهتری از چگونگی تاثیر اکولوژی بر شکل‌گیری، تداوم، ترک یا اضمحلال استقرارهای باستانی داشت.

۴. منابع:

- کنت وات، ۱۳۸۰، مبانی محیط زیست، ترجمه عبدالحسن وهاب‌زاده، مشهد، جهاد دانشگاهی.
- شهریار خالدی، ۱۳۷۹، مبانی محیط زیست (عمومی و ایران)، تهران، شهرآب.
- **Niknami, K.A., 2000, Methodological Aspects of Iranian Archaeology: Past and Present. Oxford: BAR International Series 852.**
- **Niknami, K.A., et al. 2013 Environmental and Cultural Factors Influencing Parthian Archaeological Site Distribution in the Sarfirouzabad Plain of Kermanshah, Northwest of Iran, International Journal of Geosciences, (4) 69-77.**
- **Djamali, M., et al., 2008, A late Pleistocene long pollen record from Lake Urmia, NW Iran, Quaternary Research 69 (2008) 413-420**
- **Wilkinson, T. J.2003, Archaeological Landscapes of the Near East, The University of Arizona Press, Tucson.**
- **Wilkinson, T. J.2003, Landscapes Archaeology of Near East, in Bintliff (ed.) Companion to Archaeology, Blackwell, 334- 356.**
- **-Brookes, I. A., 1989, The Physical Geography, Geomorphology and Late Quaternary history of the Mahidasht Project Area, Qara Su Basin, central Western Iran, ROM Mahidasht Project Riport 1, Royal Ontario Museum, Toronto.**
- **-Brooks, I., Levine, L., Denell, R., 1982, Alluvial sequence in central west Iran and implications for archaeological survey, Journal of Field Archaeology, Vol. 9, No. 3, pp: 285-299.**

۵. اهداف: بررسی اوضاع جغرافیایی و زیست بوم ایران از نظر ارتباط انسان با محیط طبیعی. در این درس می‌کوشیم تا نشان دهیم که میزان تاثیر عوامل زیست محیطی در شکل‌گیری استقرارهای باستانی تا چه میزان است. این تاثیرات تا چه اندازه ای در تداوم و یا ترک استقرارهای باستانی موثرند و آثار تغییرات زیست محیطی چگونه در مواد باستان شناختی بازتاب می‌یابد و سعی می‌کنیم تا با مثال‌های روشن نشان دهیم که بشر در طول تاریخ چه تمهیداتی برای سازگاری یا مقابله با زیست بوم خود اندیشیده است.

۶. تعهدات دانشجو: .....

۷. پیش‌نیازها: ندارد

۸. شیوه محاسبه نمره: مباحث رودر روی کلاس- انجام آنالیزهای مربوط- امتحان آخر ترم

کمال‌الدین نیکنامی

استاد درس

تقویم آموزشی درس مطالعات اکولوژیکی مناطق باستانی ایران (دوره دکتری)

عنوان بحث	هفته / جلسه
بوم شناسی و متغیرهای اصلی آن	۱
ماده، انرژی، فضا، زمان و تنوع در زیست‌بوم شناسی	۲
ویژگی‌های زیست محیطی ایران	۳
مختصری از ژئومورفولوژی ایران و خصوصیات آب و هوایی آن	۴
بررسی شرایط اقلیمی و تاثیر و تاثرات انسان و محیط	۵
بررسی محیط‌های طبیعی و آب و هوای باستانی ایران	۶
زیست بوم شناسی و اهمیت آن در مطالعات باستان شناسی	۷
اسکانگاه‌های اولیه بشر و ویژگی‌های جغرافیایی آنها	۸
مطالعات زیست‌بوم شناختی نوین در ایران	۹
نتایج به دست آمده از مطالعه زیست بوم دریاچه زریوار و میرآباد در ایران	۱۰
زیست محیط ایران در دوران پلیستوسن	۱۱
زیست محیط ایران در دوران هولوسن	۱۲
آنالیز عملی: ناپایداری های زیست محیطی و آغاز تولید غذا و شکل‌گیری شهرهای اولیه	۱۳
آنالیز عملی: ناپایداری های زیست محیطی و بازتاب آنها در زندگی انسان	۱۴
آنالیز عملی: تفسیری از افول شهرنشینی در جنوب شرق ایران: تاثرات زیست محیطی	۱۵
آنالیز عملی: شیوه جدید انطباق با محیط زیست: کوچ نشینی	۱۶